

การศึกษาแนวทางพัฒนารูปแบบการจัดการสหกิจศึกษา
กรณีศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
The Study of Development Guidelines Cooperative Education
Case Study: School of Architecture Bangkok University

สุชน ยิ้มรัตน์บวร*

Suchon Yimrattanaboworn*

Received : July 30, 2021

Revised : November 19, 2021

Accepted : November 24, 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินโครงการ และกระบวนการจัดการ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการพัฒนาโครงการสหกิจศึกษาในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม ของหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต งานวิจัยดังกล่าวใช้ กรณีศึกษาโครงการสหกิจศึกษาในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมของภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จากการดำเนินงานที่ผ่านมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2558-2562 รวมระยะเวลา 5 ปี โดยใช้การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น การสังเกต การอภิปรายกลุ่ม การสัมภาษณ์และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินโครงการตามมาตรฐานสมาคมสหกิจศึกษาไทย รวมทั้งศึกษากระบวนการดำเนินโครงการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา พบว่าการประเมินความพึงพอใจในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก แต่กลับมีแนวโน้มของจำนวนนักศึกษาที่สมัครเข้าโครงการสหกิจศึกษาลดลงเรื่อยๆ สำหรับข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการ ได้แก่ การเสริมทักษะในวิชาเตรียมสหกิจ การให้ความสำคัญในการสัมภาษณ์นักศึกษาเข้าโครงการสหกิจ และการคัดเลือกสถานประกอบการ การเปิดรายวิชาต่างๆ ในภาคฤดูร้อนเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาในกลุ่มวิชาอื่นๆ สามารถเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาได้ สำหรับสถานประกอบการ สามารถเตรียมพื้นที่ส่วนกลางแบบ Hot Desk ได้ และสถานศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณและนโยบายที่เพียงพอ และกระจายภาระงานให้อาจารย์ทุกคน

Abstract

This research aims to study the factors affecting the project implementation and management processes as well as suggest guidelines for the development of a Cooperative Education in Architectural Practice of the Bachelor of Architecture course. The above research is used from case studies of Cooperative Education in Architectural Practice School of Architecture, Bangkok

* อาจารย์ประจำ ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ปทุมธานี 12120

* Department of Architecture, School of Architecture Bangkok University, Pathum thani 12120, Thailand
Corresponding author E-mail: suchon.y@bu.ac.th

University. From the past operations since the 2015-2019 academic year, a total of 5 years, using qualitative and quantitative data collection such as observations, group discussions Interviews, and questionnaires are tools for data collection. The results of this research study the factors affecting the implementation of the project according to the standards of the Thai Association for Cooperative Education. Including studying the project implementation process as a guideline for development it was found that the satisfaction assessment in educational management was at a high level. However, there is a tendency for the number of students applying for cooperative education programs to decline steadily. Suggestions for implementing the project include the architectural professional skills in the cooperative preparation courses, the importance of interviewing students into cooperative projects, and selecting a more suitable company for students. Other suggestions are opening various courses in the summer semester to provide opportunities for the other students in various subjects to participate in a cooperative education program. Moreover, a company can prepare the common areas like a hot desk and educational institutions should provide an adequate budget as well as policy support. In addition, the workload is also distributed to all teachers in the department.

คำสำคัญ: สหกิจศึกษา หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต กระบวนการจัดการ

Keywords: Cooperative Education, Bachelor of Architecture Program, Management Processes

บทนำ

จากสถานการณ์ปัจจุบันของการรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ด้วยเป้าหมายหลักในการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน (Single Market and Single Production Base) มีการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงานวิชาชีพ โดยเฉพาะวิชาชีพที่กลุ่มประเทศอาเซียนให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ ในการเปิดเสรี คือ วิชาชีพทางด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม ซึ่งเป็นวิชาชีพที่รองรับการพัฒนาและการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ปัจจุบันได้มีการเจรจาเปิดตลาดการค้าบริการในกลุ่มประเทศสมาชิกเพื่อการยอมรับร่วมกันของอาเซียนด้านการบริการสถาปัตยกรรม (ASEAN Mutual Recognition Arrangement on Architectural Services: MRAs) เพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา ประสบการณ์การทำงานวิชาชีพสถาปัตยกรรมในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพให้กับผู้ประกอบการวิชาชีพที่เป็นสมาชิกอาเซียน ส่งผลให้สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษามีการพัฒนามาตรฐานในการผลิตบุคลากรในสาขาสถาปัตยกรรมต่างๆ เข้าสู่วิชาชีพสถาปนิกมากยิ่งขึ้น

แนวทางที่สถาบันอุดมศึกษาต่างให้ความสำคัญและนำมาใช้สำหรับการจัดการศึกษาทางสถาปัตยกรรม จึงเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็น โดยเน้นการสร้างประสบการณ์การปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการให้แก่ นักศึกษาในรูปแบบต่างๆ ตามหลักการเรียนจากการลงมือทำ (Learning by Doing) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษา (Cooperative Education) (วิจิตร ศรีสอน และคณะ, 2552) ด้วยระบบการเรียนการสอนที่ผสมผสานภาคทฤษฎีเข้ากับภาคปฏิบัติได้อย่างลงตัว

นักศึกษาสหกิจจะเข้าปฏิบัติงานในสถานประกอบการในลักษณะพนักงานชั่วคราวและปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ ซึ่งประสบการณ์ดังกล่าวนี้ นักศึกษาไม่สามารถเรียนรู้ได้ในห้องเรียน จึงส่งผลให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพสูง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากขึ้น สำหรับในส่วนของสถาบันการศึกษาทางสถาปัตยกรรมทั้งหมดในประเทศไทยหรือในต่างประเทศนั้นล้วนจัดให้มีรายวิชาฝึกงานหรือการปฏิบัติงานวิชาชีพในหลักสูตรอยู่แล้ว โดยทั่วไปใช้ระยะเวลาประมาณ 2 เดือน พรพพรหม แม้นนทรรัตน์ (2558) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกงานสถาปัตยกรรมว่าควรเพิ่มระยะเวลาการฝึกงาน เนื่องจากมีระยะเวลาในการฝึกงานที่สั้นเกินไป ไม่เพียงพอที่สถานประกอบการจะมอบหมายงานให้รับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำในการจัดการเรียนการสอนของสหกิจศึกษาที่สถานศึกษาต้องกำหนดช่วงเวลาปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ไม่นต่ำกว่า 16 สัปดาห์ ซึ่งเพียงพอต่อการปรับตัวและทำความรู้จักระหว่างนักศึกษาและสถานประกอบการ อีกทั้งสถานประกอบการสามารถมอบหมายงานให้รับผิดชอบแบบต่อเนื่อง แต่จากการสำรวจพบว่าสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิตทั้งหมด 34 แห่ง มีเพียง 19 แห่งเท่านั้นที่จัดให้มีหลักสูตรสหกิจศึกษา หรือคิดเป็น 56 เปอร์เซ็นต์ของทั้งหมด จึงเห็นควรทำการวิจัยถึงแนวทางพัฒนารูปแบบการจัดการสหกิจศึกษาในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม โดยศึกษาจากกรณีศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพเนื่องจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพได้จัดตั้งหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิตและจัดให้มีหลักสูตรสหกิจศึกษาตั้งแต่ปี.ศ. 2555 อีกทั้งผู้วิจัยเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพในรายวิชานี้ ตั้งแต่ต้น ได้พบเห็นปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งมีความสนใจในการพัฒนารูปแบบการจัดการสหกิจศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินงานสหกิจของการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต ให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินโครงการสหกิจศึกษาในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมของหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต
2. เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินโครงการสหกิจศึกษาในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมของหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินโครงการสหกิจศึกษาในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมของหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต

วิธีดำเนินการวิจัยและเครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาการทบทวนวรรณกรรม (Literature Review) เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดกรอบแนวทางในการวิจัยให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษาและการประกันคุณภาพการดำเนินงานสหกิจศึกษา โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) และข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Method) ร่วมกัน เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยใช้การสังเกต (Observation) จากการนิเทศงานนักศึกษา การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งการอภิปรายกลุ่ม (Focus group discussion) ทั้งจากสถานประกอบการและนักศึกษาสหกิจ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง (Data Collection) โดยจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ประมวลผลประกอบ

1. ศึกษาและประมวลข้อมูลจากเอกสารสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสหกิจศึกษา
2. ศึกษาบทบาทและหน้าที่ของนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ รวมทั้งสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการสหกิจในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม
3. ศึกษากระบวนการจัดการ มาตรฐานและการติดตามประสานงานระหว่างปฏิบัติงานของนักศึกษา รวมทั้งรายละเอียดงานที่นักศึกษาได้รับมอบหมายในระหว่างปฏิบัติงานสหกิจในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม
4. ศึกษามาตรฐานการประเมินผล และแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานสหกิจศึกษาในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม การประเมินความสำเร็จของงานในด้านต่างๆ สภาพปัญหาและความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์และนิเทศงาน และการสัมภาษณ์พนักงานที่ปรึกษางานจากสถานประกอบการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด
5. วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอแนะแนวทางปรับปรุงงานโครงการสหกิจเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินโครงการสหกิจศึกษาในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมของหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สหกิจศึกษา (Cooperative Education) เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษาไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานจริง งานที่นักศึกษาปฏิบัติจะตรงกับสาขาวิชาของนักศึกษา เพื่อให้เกิดทักษะวิชาชีพและทักษะในการพัฒนาตนเองนอกเหนือจากทักษะด้านวิชาการจากสถานศึกษา โดยเกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและสถาบันการศึกษา นักศึกษาสหกิจศึกษาจะเข้าปฏิบัติงานในสถานประกอบการในลักษณะพนักงานชั่วคราว เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษาหรือไม่น้อยกว่า 16 สัปดาห์ โดยนักศึกษาจะได้รับพัฒนาตนเองทั้งทางด้านความคิด การตัดสินใจ การวางแผนงาน การสังเกต การวิเคราะห์และประเมินผลอย่างเป็นระบบ ดังนั้นจึงต้องมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน มีการสนับสนุนด้านงบประมาณ ทรัพยากรและบุคลากร มีการจัดตั้งหน่วยงานหรือส่วนงานหรือผู้รับผิดชอบโดยตรงที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานสหกิจศึกษา และประสานงานกับสถานประกอบการรวมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง มีการกำหนดอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษา เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษา นิเทศงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียนสหกิจศึกษา มีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานในทุกกระบวนการทั้งก่อน ระหว่างและหลังการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา (อัจฉราพร โชติพิฤกษ์, 2555)

วัตถุประสงค์ของสหกิจศึกษา สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานสหกิจศึกษาไว้อย่างชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานซึ่งล้วนมีความคล้ายคลึงและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ วิจิตร ศรีสอ้าน และคณะ (2552) ดังนี้ เตรียมความพร้อมของนักศึกษาด้านการพัฒนาอาชีพ (Career Development) พร้อมเสริมทักษะและประสบการณ์ให้พร้อมที่จะเข้าสู่ระบบการทำงาน เพิ่มเติมประสบการณ์ทางด้านวิชาการ วิชาชีพและการพัฒนาตนเองแก่นักศึกษาในรูปแบบที่มีคุณค่าเหนือกว่าการฝึกงาน เปิดโอกาสให้สถานประกอบการทั้งภาคเอกชนและภาครัฐได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เกิดการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนที่ทันสมัยได้มาตรฐานและตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานมากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานประกอบการและสถาบันอุดมศึกษาผ่านนักศึกษาสหกิจศึกษาและคณาจารย์นิเทศ อันจะนำไปสู่ความร่วมมือที่กว้างขวางยิ่งขึ้น

การประกันคุณภาพการดำเนินงานสหกิจศึกษา วิจิตร ศรีสอาน และคณะ (2552) ได้อธิบายไว้ว่าตัวชี้วัดคุณภาพการดำเนินงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมินคุณภาพการดำเนินงาน การกำกับดูแล การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสหกิจศึกษา ใน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักสูตรสหกิจศึกษา มีระบบและกลไกในการพัฒนาและบริหารหลักสูตร (10 คะแนน) การเรียนการสอน มีระบบและกลไกในการส่งเสริม (20คะแนน) กระบวนการนิเทศการปฏิบัติงาน (20 คะแนน) ผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา (20 คะแนน) และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง (20คะแนน) รวมองค์ประกอบทั้งหมด 100 คะแนน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางพัฒนาารูปแบบการจัดการสหกิจศึกษา ในหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิตนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 3 หัวข้อดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกรณีศึกษา และการจัดการหลักสูตร สหกิจศึกษาในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินโครงการสหกิจศึกษาในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมได้แก่ กิจกรรมหรือกระบวนการดำเนินงานที่หากได้ดำเนินการตามระบบและแผนที่ได้กำหนดไว้ จะทำให้ได้ผลผลิตจากการดำเนินงานสหกิจศึกษาที่มีคุณภาพตามลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาและหลักสูตร มาตรฐานการเรียนการสอน มาตรฐานการนิเทศ มาตรฐานนักศึกษา และมาตรฐานการวัดและประเมินผล
3. การศึกษากระบวนการดำเนินโครงการสหกิจศึกษาในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม ในการวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงกรณีศึกษาเพื่อยกเป็นตัวอย่างประกอบ (To Illustrate) ช่วยให้เห็นสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น สภาพที่เป็นอยู่จริงในบริบทนั้นๆ รวมทั้งช่วยขยายความมากขึ้น

1. **ข้อมูลทั่วไปของกรณีศึกษา** มหาวิทยาลัยกรุงเทพได้บรรจุหลักสูตรสหกิจศึกษาตั้งแต่ พ.ศ. 2548 และมีการจัดตั้งศูนย์สหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ (Center for Cooperative Education and Professional Development: CCED) ในปีพ.ศ. 2552 เพื่อทำหน้าที่พัฒนาระบบสหกิจศึกษาให้เหมาะสม ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นเวิร์คอินเทค@เรียนควบงาน สำหรับภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพได้จัดให้มีหลักสูตรสหกิจศึกษาในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม ตั้งแต่ก่อตั้งคณะในปีพ.ศ. 2555 โดยมีการจัดการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน สำหรับหลักสูตรสหกิจศึกษาในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีการจัดระบบการศึกษาเป็นระบบทวิภาค โดยใน 1 ปีการศึกษาจะประกอบไปด้วย 2 ภาคการศึกษา สำหรับหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2555 มีจำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร 170 หน่วยกิต เป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี ภาคปกติ สำหรับกลุ่มวิชาสหกิจศึกษา ทั้งหมดจำนวน 13 หน่วยกิต แบ่งเป็น รายวิชาเตรียมสหกิจศึกษา จำนวน 3 หน่วยกิตและสหกิจศึกษาในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม 10 หน่วยกิต โดยนักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาเตรียมสหกิจศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 และไปปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ ในภาคการศึกษาที่ 2 ของชั้นปีที่ 4 โดยนักศึกษากลุ่มแรกที่เริ่มฝึกปฏิบัติงานสหกิจศึกษาได้แก่ปีการศึกษา 2558 ถึง 2562 มีนักศึกษาที่เข้าโครงการสหกิจศึกษารวม 5 รุ่น จำนวน 83 คน

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินโครงการ

2.1 มาตรฐานการศึกษา และหลักสูตร

ตารางที่ 1 แสดงเปรียบเทียบมาตรฐานการศึกษา ตามข้อมาตรฐานของสมาคมสหกิจศึกษาไทย (2552)

มาตรฐานการศึกษา และหลักสูตรสหกิจศึกษา ตามข้อมาตรฐานของสมาคมสหกิจศึกษาไทย (2552)	รูปแบบและการดำเนินการหลักสูตรสหกิจศึกษา ภาควิชาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
1. สถานศึกษาต้องตรวจสอบกับองค์กรวิชาชีพคุ้มครองด้วยว่า องค์กรวิชาชีพนั้นๆ นับหน่วยกิตรายวิชาสหกิจศึกษาให้อยู่ใน หมวดวิชาเฉพาะด้านหรือไม่	หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2555 จัดให้กลุ่มวิชา สหกิจศึกษา จัดอยู่ในหมวดวิชาเฉพาะ
2. รายวิชาสหกิจศึกษาต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	วิชาสหกิจศึกษาในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมมีจำนวน 10 (0 – 40 – 0) หน่วยกิตตามที่กำหนด
3. สถานศึกษาต้องมีรายวิชาเตรียมความพร้อมนักศึกษา ก่อนไป สหกิจศึกษา หรือต้องมีการอบรมเตรียมความพร้อมนักศึกษา ก่อนไปสหกิจศึกษาไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง	จัดอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมในรายวิชาเตรียมสหกิจศึกษา จำนวน 3 (3 – 0 – 6) หน่วยกิต คิดเป็น 48 ชั่วโมงในภาคการศึกษาที่ 1 ก่อนที่จะไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2
อภิปรายผล	
<p>1. หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2555 ได้รับการรับรองปริญญาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาการหลักสูตรวิชาชีพ สถาปัตยกรรมควบคุมสาขาสถาปัตยกรรมหลัก ตามข้อบังคับว่าด้วยการรับรองปริญญา พ.ศ. 2545 จากสภาสถาปนิก</p> <p>2. การจัดให้รายวิชาสหกิจศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 เนื่องจากนักศึกษายังมีความพร้อมทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติในด้านต่างๆ เพียงพอต่อการเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในสถานประกอบการ อีกทั้งยังสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้จากการปฏิบัติงาน สหกิจศึกษามาใช้พัฒนาการนำเสนอวิทยานิพนธ์เพื่อจบการศึกษาอีกด้วย</p>	

2.2 มาตรฐานการเรียนการสอน

ตารางที่ 2 แสดงเปรียบเทียบมาตรฐานการเรียนการสอน ตามข้อมาตรฐานของสมาคมสหกิจศึกษาไทย (2552)

มาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรสหกิจศึกษา ตามข้อมาตรฐานของสมาคมสหกิจศึกษาไทย (2552)	รูปแบบและการดำเนินการหลักสูตรสหกิจศึกษา ภาควิชาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
1. สถานศึกษาต้องจัดให้มีการปฐมนิเทศนักศึกษาสหกิจ เพื่อชี้แจงให้นักศึกษาได้รับข้อมูล และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกิจศึกษา	กำหนดให้มีการปฐมนิเทศ และปัจฉิมนิเทศอย่างละ 1 ครั้งเพื่อ ชี้แจงนักศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ สหกิจศึกษา
2. สถานศึกษาต้องกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขทางวิชาการของ นักศึกษาที่สามารถไปปฏิบัติสหกิจศึกษา	<p>กำหนดคุณสมบัตินักศึกษาสหกิจศึกษาดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษาต้องสอบผ่านวิชาเอกบังคับและพื้นฐานวิชาชีพ ทั้งหมด โดยเฉพาะวิชาในภาคการศึกษาที่ 2 - นักศึกษาต้องมียุทธศาสตร์เรียนเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไป - นักศึกษาที่ประสงค์จะปฏิบัติงานในธุรกิจด้านการออกแบบต้องมี ผลการศึกษาในกลุ่มวิชาหลักเฉลี่ยไม่น้อยกว่า B หรือ ดี (Good) ส่วนธุรกิจด้านการก่อสร้างต้องมีผลการศึกษาในกลุ่ม วิชาเทคโนโลยีเฉลี่ยไม่น้อยกว่า C หรือ พอใช้ (Fair) - นักศึกษาต้องผ่านการสัมภาษณ์จากคณะกรรมการที่ภาควิชาฯ แต่งตั้งขึ้น - นักศึกษาต้องได้รับอนุมัติจากผู้ปกครองสำหรับการสมัครเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา

มาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรสหกิจศึกษาตามข้อมาตรฐานของสมาคมสหกิจศึกษาไทย (2552)	รูปแบบและการดำเนินการหลักสูตรสหกิจศึกษาภาควิชาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
3. สถานศึกษาต้องกำหนดช่วงเวลาที่นักศึกษาปฏิบัติงานสหกิจศึกษาไม่ต่ำกว่า 16 สัปดาห์ โดยต้องเป็นการปฏิบัติงานเต็มเวลา และไม่สามารถลงทะเบียนเรียนรายวิชาอื่นได้ในช่วงปฏิบัติงานสหกิจศึกษา	กำหนดให้นักศึกษาไปปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการในภาคการศึกษาที่ 2 ของชั้นปีที่ 4 โดยระยะเวลาการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาจะเท่ากับ 16 สัปดาห์ และไม่สามารถลงทะเบียนเรียนรายวิชาอื่นได้ตามกำหนด
4. สถานศึกษาต้องจัดหางานที่ตรงตามสาขาวิชาชีพของนักศึกษา สถานประกอบการจะต้องเป็นไปตามข้อกำหนด	- สถานประกอบการภาคเอกชนต้องขึ้นทะเบียนกับสภาสถาปนิก - สถานประกอบการภาคเอกชน องค์กรภาครัฐ รัฐวิสาหกิจต้องได้รับการอนุมัติจากภาควิชา
5. สถานศึกษาต้องจัดหางานที่มีลักษณะเป็นโครงการหรืองานประจำที่ตรงกับสาขาวิชาชีพและเน้นประสบการณ์การทำงาน	มีลักษณะเป็นงานประจำที่ตรงกับสาขาวิชาชีพและประเภทของธุรกิจ โดยมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงาน และเป็นส่วนหนึ่งของทีมงานในการทำงานเป็นกลุ่ม
6. สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้สถานประกอบการได้คัดเลือกนักศึกษา และนักศึกษาสามารถเลือกสถานประกอบการตามความสมัครใจ	นักศึกษาจะต้องศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการในการตัดสินใจจำนวน 3 อันดับ รวมทั้งมีการให้คำปรึกษาโดยอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษา โดยนักศึกษาจะต้องทำแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) และรายละเอียดประวัติส่วนบุคคล (Resume) เพื่อส่งให้สถานประกอบการคัดเลือกหรือสัมภาษณ์ให้ตรงตามความประสงค์ของทั้งสองฝ่าย ซึ่งดำเนินการติดต่อและประสานงานโดยอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษา
7. สถานศึกษาต้องทำความเข้าใจกับสถานประกอบการให้ทุกตำแหน่งงานมีค่าตอบแทนและสวัสดิการต่างๆ ตามความเหมาะสมและจำเป็น	ขึ้นกับความเหมาะสมและข้อตกลงหรือกฎระเบียบ ข้อบังคับของสถานประกอบการโดยมีการแจ้งข้อมูลประกอบการตัดสินใจของนักศึกษาในการพิจารณา
8. สถานศึกษาต้องจัดให้มีการนิเทศของคณาจารย์นิเทศ	มีการนิเทศงานไม่น้อยกว่า 1 ครั้งระหว่างที่นักศึกษาปฏิบัติงาน
9. สถานศึกษาต้องจัดให้มีการสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักศึกษา คณาจารย์นิเทศ และคณาจารย์สาขาวิชา	มีการจัดให้นักศึกษาที่ผ่านการปฏิบัติงานสหกิจฯ นำเสนอผลการปฏิบัติงานในการสัมมนาระหว่างคณาจารย์และนักศึกษาที่สนใจ รวมทั้งเผยแพร่ผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย
10. กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาต้องถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบการประเมินและวัดผล	มีการประเมินผลการทำงานจากคณาจารย์ร่วมกับสถานประกอบการ
<p>อภิปรายผล</p> <ol style="list-style-type: none"> กำหนดให้การเข้าปฐมนิเทศ และปัจฉิมนิเทศเพื่อรับการอบรมของนักศึกษาจะมีผลต่อการวัด และประเมินผลรายวิชาด้วยตามโครงสร้างที่กำหนด เนื่องจากระยะเวลาการปฏิบัติงานสหกิจศึกษามีระยะเวลา 16 สัปดาห์ทำให้สถานประกอบการ และนักศึกษาสามารถเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสถานประกอบการและสามารถตัดสินใจว่าหลังจากจบการศึกษาแล้วนักศึกษายังมีความประสงค์จะสมัครงานที่นี้อยู่หรือไม่ ส่วนสถานประกอบการก็ได้ทดลองงานแล้วทำให้สามารถพิจารณาพนักงานใหม่ได้รอบด้านยิ่งขึ้น การศึกษาข้อมูลสถานประกอบการเพื่อประกอบการตัดสินใจของนักศึกษาที่สำคัญที่สุดคือ การบอกต่อกันของรุ่นพี่และรุ่นน้อง ดังนั้นการจัดการนำเสนอหรือสัมมนาโดยนักศึกษารุ่นพี่ที่ผ่านการปฏิบัติงานสหกิจแล้ว ถือเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับในรุ่นต่อไป 	

2.3 มาตรฐานการนิเทศ ศูนย์สหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ (2548) กำหนดวัตถุประสงค์ของการนิเทศงานสหกิจศึกษา เพื่อเป็นการเยี่ยมและให้กำลังใจแก่นักศึกษา ดูแลและติดตามผลการปฏิบัติงานของนักศึกษารวมทั้งช่วยเหลือนักศึกษาในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับสถานประกอบการ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนความก้าวหน้าทางวิชาการซึ่งกันและกันเพื่อประเมินผลการดำเนินงาน และรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 แสดงเปรียบเทียบมาตรฐานนิเทศสหกิจศึกษา ตามข้อมาตรฐานของสมาคมสหกิจศึกษาไทย (2552)

มาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรสหกิจศึกษาตามมาตรฐานของสมาคมสหกิจศึกษาไทย (2552)	รูปแบบและการดำเนินการหลักสูตรสหกิจศึกษาภาควิชาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
1. คณาจารย์นิเทศต้องมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 1 ภาคการศึกษา และผ่านการอบรมการนิเทศงานโดยหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากสกอ. และสถานศึกษาต้องจัดระบบที่เลี้ยงให้แก่คณาจารย์นิเทศที่ยังไม่มีประสบการณ์การนิเทศ อีกทั้งต้องเป็นคณาจารย์ประจำวิชาที่นักศึกษาสังกัดอยู่	อาจารย์นิเทศสหกิจ (ผู้วิจัย) ได้ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการสหกิจศึกษา หลักสูตรคณาจารย์นิเทศสหกิจศึกษา รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 25-23 กันยายน พ.ศ. 2558 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ และมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี อีกทั้งยังเป็นพี่เลี้ยงให้กับคณาจารย์นิเทศท่านอื่นๆ อีกด้วย
2. คณาจารย์นิเทศต้องมีแผนการนิเทศนักศึกษา และนัดหมายสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 7 วัน	อาจารย์นิเทศสหกิจได้กำหนดแผนการนิเทศสหกิจ และมีการนัดหมายสถานประกอบการ ไม่น้อยกว่า 7 วันก่อนกำหนดการ
3. สถานศึกษาต้องจัดให้คณาจารย์ในสาขาวิชาไปนิเทศงานอย่างน้อยหนึ่งครั้ง โดยเป็นการไปพบนักศึกษา ณ สถานประกอบการ และต้องใช้เวลาในการนิเทศไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมงต่อครั้ง	มีการนิเทศงานไม่น้อยกว่า 1 ครั้งระหว่างที่นักศึกษาปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการในช่วงสัปดาห์ที่ 8-7 ของการปฏิบัติงาน และใช้เวลาในการนิเทศไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมงต่อครั้ง
4. คณาจารย์นิเทศต้องติดตามความก้าวหน้าของนักศึกษา ประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะแก่นักศึกษาตามความจำเป็นของแต่ละสาขาวิชา	อาจารย์นิเทศงาน เป็นผู้ให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานสหกิจ ประเมินผลและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา รวมทั้งเข้ารับฟังการนำเสนอผลการปฏิบัติงาน
<p>อภิปรายผล</p> <p>1. บทบาทและหน้าที่สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพได้แก่การพิจารณาคุณสมบัติและคัดเลือกนักศึกษาเข้าโครงการ ดูแลการลงทะเบียนเรียนรายวิชาสหกิจศึกษาและกิจกรรมสหกิจศึกษาทุกๆ ด้าน ตรวจสอบเอกสารการสมัครงาน พุดคุยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสถานประกอบการที่เหมาะสมแก่นักศึกษาแต่ละราย ให้คำปรึกษาและติดตามความก้าวหน้าของนักศึกษาระหว่างปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ นิเทศงานระหว่างที่นักศึกษาปฏิบัติงาน รวมทั้งประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาสหกิจศึกษา</p> <p>2. สำหรับการนิเทศงาน ภาควิชาที่มีการนิเทศงานได้เพียง 1 ครั้งต่อภาคการศึกษาเท่านั้น เนื่องจากอาจารย์ 1 คนต้องดูแลและให้คำปรึกษานักศึกษาจำนวน 15-10 คนทำให้ใช้เวลาในการนิเทศงาน 1 รอบใช้ระยะเวลานาน ซึ่งการไปนิเทศงานแต่ละแห่งของสถานประกอบการควรมีอาจารย์นิเทศงานจำนวน 2 คนเพื่อร่วมกันประเมินผลงาน และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับสถานประกอบการ</p>	

2.4 มาตรฐานนักศึกษา ศูนย์สหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ (2548) ได้อธิบายประโยชน์ที่นักศึกษจะได้รับจากการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ดังนี้ ได้รับประสบการณ์วิชาชีพตามสาขาวิชาที่เรียนเพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง รวมทั้งความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น เกิดทักษะการสื่อสารภายในองค์กร สามารถเลือกสายอาชีพได้ถูกต้อง เนื่องจากได้รับความถนัดของตนเองมากขึ้น สำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีศักยภาพในการทำงานและมีโอกาสได้รับการเสนองานก่อนสำเร็จการศึกษา

ตารางที่ 4 แสดงเปรียบเทียบมาตรฐานนักศึกษา ตามข้อมาตรฐานของสมาคมสหกิจศึกษาไทย (2552)

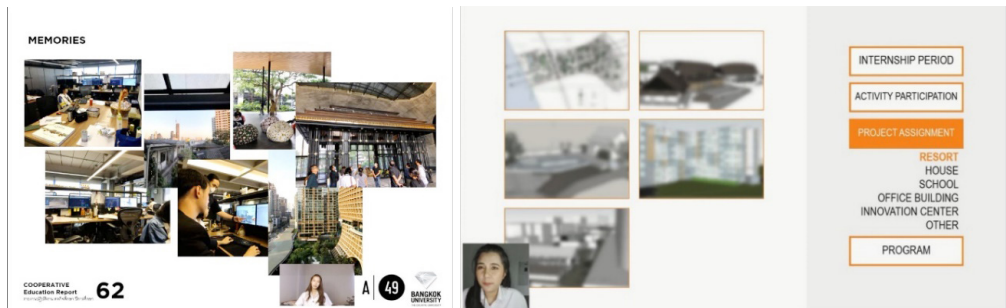
มาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรสหกิจศึกษา ตามมาตรฐานของสมาคมสหกิจศึกษาไทย (2552)	รูปแบบและการดำเนินการหลักสูตรสหกิจศึกษา ภาควิชาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
1. คุณสมบัติพื้นฐานของนักศึกษาก่อนไปสหกิจศึกษา นักศึกษาต้องผ่านเงื่อนไขรายวิชาตามที่สถานศึกษากำหนด ต้องเข้าร่วมกิจกรรมเตรียมความพร้อมนักศึกษาก่อนไปปฏิบัติสหกิจศึกษา	การกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขทางวิชาการของนักศึกษาโดยจะต้องสอบผ่านรายวิชาเตรียมสหกิจ ก่อนปฏิบัติงานสหกิจศึกษา รวมทั้งกำหนดให้มีการปฐมนิเทศ และปัจฉิมนิเทศอย่างละ 1 ครั้ง (ภาพที่ 1)
2. กิจกรรมต่างๆ ระหว่างปฏิบัติงาน นักศึกษาต้องบันทึกรายงานการปฏิบัติงานประจำวัน หรือประจำสัปดาห์ ต้องส่งรายงานความก้าวหน้าต่อผู้นิเทศงาน และคณาจารย์นิเทศไม่ช้ากว่าสัปดาห์ที่ 10 ของการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ต้องส่ง(ร่าง)รายงานฉบับสมบูรณ์ก่อนเสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน ต้องส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับอนุญาตให้เผยแพร่ได้	นักศึกษาต้องส่งรายงานการปฏิบัติงานประจำสัปดาห์ (Weekly Report) ทุกวันจันทร์ก่อนปฏิบัติงาน และส่งแบบร่างรายงานการปฏิบัติงาน ในช่วงสัปดาห์ที่ 8-7 ก่อนการนิเทศงานเพื่อให้คณาจารย์นิเทศสามารถพูดคุยให้คำปรึกษาได้ ส่วนรายงานฉบับสมบูรณ์ต้องได้รับการอนุมัติจากสถานประกอบการและต้องผ่านการนำเสนอรายงานก่อนเพื่อนำส่งเล่มรายงานฉบับสมบูรณ์
3. คุณภาพรายงานทางวิชาการ รายงานต้องมีมาตรฐานเช่นเดียวกับรายงานทางวิชาการทั่วไป	รายงานการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาเป็นรายงานทางวิชาการและใช้รูปแบบและหัวข้อต่างๆ ตามรูปเล่มวิทยานิพนธ์ ซึ่งต้องมีความถูกต้องชัดเจน และมีความสมบูรณ์ของเนื้อหาที่จะนำเสนอ
4. การร่วมสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักศึกษา นักศึกษาต้องนำเสนอผลการปฏิบัติสหกิจศึกษาในการสัมมนาสหกิจศึกษาระหว่างคณาจารย์นิเทศ นักศึกษาสหกิจศึกษาและนักศึกษาของแต่ละสาขาวิชา	กำหนดให้นักศึกษานำเสนอผลการปฏิบัติงานสหกิจในการสัมมนาระหว่างคณาจารย์และนักศึกษาที่สนใจ (ภาพที่ 2) อีกทั้งเผยแพร่ผลงานทางวีดิโอทางสื่อออนไลน์อีกด้วย (ภาพที่ 3)
<p>อภิปรายผล</p> <p>1. การกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติและเงื่อนไขทางวิชาการที่ละเอียดในรายวิชาของนักศึกษา ช่วยคัดกรองให้ได้นักศึกษาที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน (Employability Skills) ส่วนการสัมภาษณ์โดยคณะกรรมการที่ภาควิชาฯ แต่งตั้งขึ้นช่วยให้สามารถคัดกรองนักศึกษาที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม หรือทัศนคติที่ไม่ดีอื่นๆ ได้ สำหรับทัศนคติในการประกอบวิชาชีพ (ดูจากการสัมภาษณ์) ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน แนวคิดและการทำงาน (ดูจาก Portfolio และการสอบปฏิบัติหรือการสอบข้อเขียน) ความรับผิดชอบ (ดูจากผลการเรียน และจากการสอบถามจากอาจารย์ที่เคยรับผิดชอบนักศึกษาที่ผ่านมา) ความตรงต่อเวลา (ดูจากเวลาที่สัมภาษณ์ และจากการสอบถามประวัติที่ผ่านมาจากอาจารย์) มนุษย์สัมพันธ์ ความสามารถในการเข้ากับองค์กร (ดูจากการสัมภาษณ์) บุคลิกลักษณะ (ดูจากการสัมภาษณ์ และจากการสังเกตลักษณะภายนอก) เป็นต้น (สมาคมสถาปนิกสยามฯ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2547)</p> <p>พิธีภักดิ์ สุโขไพธวรรณ์ (2555) อธิบายรายละเอียดวิชาเตรียมสหกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จะมีการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยเนื้อหาที่สำคัญ อาทิ ทักษะการเขียนประวัติย่อนักศึกษา ทักษะการสัมภาษณ์ในงานอาชีพ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นต้น อีกทั้งภาควิชาฯ มีการเสริมทักษะสำหรับการปฏิบัติงานวิชาชีพเพิ่มเติม โดยจัดการบรรยายพิเศษ โดยวิทยากรจากสถานประกอบการและผู้เชี่ยวชาญ เช่น เทคนิคการนำเสนอแบบสถาปัตยกรรมด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เทคนิคการนำเสนอด้วยหุ่นจำลอง 3 มิติ ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับงานที่ปรึกษาโครงการและการจัดการโครงการเบื้องต้น แบบทดสอบจรรยาบรรณทางวิชาชีพและความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม เป็นต้น (ภาพที่ 4)</p> <p>2. การติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของนักศึกษา โดยให้นักศึกษาเขียนรายงานผลการปฏิบัติงานประจำสัปดาห์ (Weekly Report) ช่วยให้นักศึกษาต้องทำการจดบันทึก รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ วิจารณ์ข้อมูลที่ได้ โดยมีข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ปัญหาหรือข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น ฝึกทักษะการสื่อสารโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาดูแลและติดตามผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการสหกิจศึกษา อีกทั้งป้องกันกรณีการเผยแพร่ข้อมูลผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยกำหนดให้นักศึกษาจะต้องได้รับอนุญาตจากสถานประกอบการก่อนในการเผยแพร่ภาพและข้อมูล เช่น การเบลอภาพ การไม่ระบุสถานที่หรือชื่อโครงการที่เจาะจง</p>	

ภาพที่ 1 แสดงการรับประกาศนียบัตรในพิธีปัจฉิมนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา
ที่มา: ศูนย์สหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ (2562)

ภาพที่ 2 แสดงการนำเสนอผลการปฏิบัติงานสหกิจในการสัมมนาระหว่างคณาจารย์และนักศึกษาที่สนใจ

ภาพที่ 3 แสดงตัวอย่างวิดีโอแนะนำผลงานการปฏิบัติงานของนักศึกษาสหกิจศึกษา

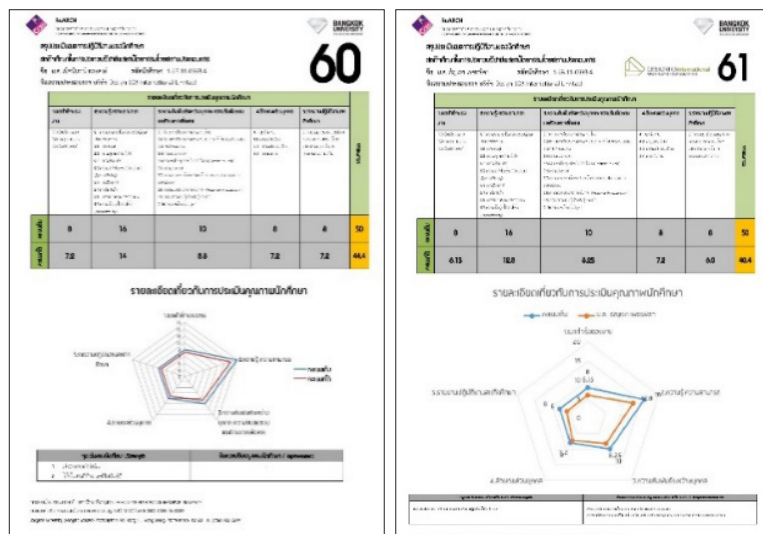

ภาพที่ 4 แสดงการบรรยายพิเศษในรายวิชาเตรียมสหกิจศึกษา โดยวิทยากรในหัวข้อ เทคนิคการนำเสนองาน
ด้วยหุ่นจำลอง

2.5 มาตรฐานการวัดและประเมินผล

ตารางที่ 5 แสดงเปรียบเทียบมาตรฐานการวัดและประเมินผล ตามข้อมาตรฐานของสมาคมสหกิจศึกษาไทย (2552)

มาตรฐานการเรียนการสอนหลักสูตรสหกิจศึกษา ตามมาตรฐานของสมาคมสหกิจศึกษาไทย (2552)	รูปแบบและการดำเนินการหลักสูตรสหกิจศึกษา ภาควิชาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
1. เวลาเข้ารับการอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด	นักศึกษาต้องผ่านวิชาเตรียมสหกิจศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 จำนวน 3 หน่วยกิต คิดเป็น 48 ชั่วโมง
2. จำนวนงานพอเพียงกับจำนวนนักศึกษา และคณาจารย์ประจำสาขาวิชา พิจารณารับรองงาน ก่อนให้นักศึกษาเลือก นักศึกษาเลือกสถานประกอบการโดยความสมัครใจ และสถานประกอบการมีโอกาสคัดเลือกนักศึกษา	ภาควิชาฯได้ทำการคัดเลือกสถานประกอบการ และกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการเลือกสถานประกอบการ ที่มีคุณภาพและตรงกับสาขางานไว้ให้นักศึกษา อีกทั้งเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถนำเสนอบริษัทที่ต้องการเพื่อให้ ภาควิชาฯอนุมัติเพิ่มเติมได้
3. ต้องมีส่วนผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานประกอบการไม่น้อยกว่าร้อยละ 50	กำหนดสัดส่วนการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของสถานประกอบการร้อยละ 50 ตามเกณฑ์ที่กำหนด
4. ต้องได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงานจากความสามารถในการทำงาน โดยสถานศึกษาต้องชี้แจงรายละเอียด และเกณฑ์ให้นักศึกษาทราบ และผู้แทนงานควรให้ความเห็นต่อจุดเด่นและข้อควรปรับปรุงของนักศึกษา	อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการมีการชี้แจงเกณฑ์การวัด และประเมินผล รวมทั้งรายละเอียดวิชาแก่นักศึกษาทั้งหมดก่อนไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษา อีกทั้งเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานแล้วภาควิชาฯ มีการสรุปจุดเด่นและข้อควรปรับปรุงให้กับนักศึกษารายบุคคล
<p>อภิปรายผล</p> <ol style="list-style-type: none"> จากตัวชี้วัดคุณภาพการดำเนินงานสหกิจศึกษานั้น ภาควิชาฯกำหนดเกณฑ์การประเมินผลดังนี้ คะแนนทั้งหมด 100 คะแนน ดังนี้ การประเมินโดยสถานประกอบการ 50 คะแนน และการประเมินโดยคณาจารย์ที่ปรึกษา 50 คะแนนคิดจากการเข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศ และปัจฉิมนิเทศ 5 คะแนน การนิเทศงาน 10 คะแนน รายงานปฏิบัติงานสหกิจศึกษา 20 คะแนน รายงานสรุปการปฏิบัติงานสหกิจประจำสัปดาห์ 10 คะแนน การนำเสนอรายงาน 5 คะแนน ภาควิชาฯมีการจัดทำใบประเมินผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมรายบุคคล หลังเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานเพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ (ภาพที่ 5) 	

ภาพที่ 5 แสดงตัวอย่างใบประเมินจุดเด่นและข้อควรปรับปรุงของนักศึกษาสหกิจศึกษา

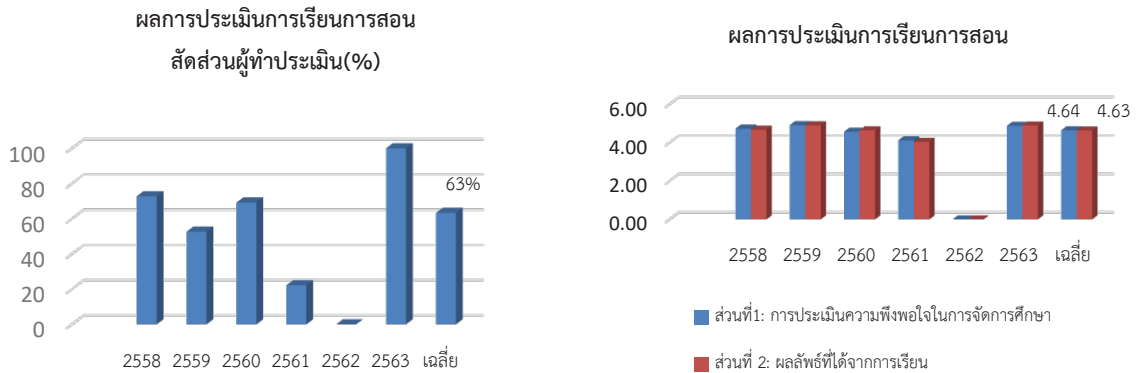
จากการศึกษากระบวนการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษาของภาควิชาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่าจำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์และชี้แจงรายละเอียดของโครงการสหกิจศึกษาตั้งแต่ช่วงเวลาสัปดาห์ที่ 7-8 ในภาคการศึกษาที่ 2 ของชั้นปีที่ 3 เพื่อให้ให้นักศึกษามีเวลาในการพิจารณา และชี้แจงผู้ปกครอง รวมทั้งเลือกสถานประกอบการที่สนใจในขั้นต้นจำนวน 3 อันดับ และนำส่งเอกสารขออนุญาตจากผู้ปกครองในสัปดาห์ที่ 10-12 จากนั้นจึงเข้ารับการสัมภาษณ์จากคณะกรรมการที่ภาควิชาแต่งตั้งขึ้นในสัปดาห์ที่ 14-15 เพื่อประกาศผลนักศึกษาที่ผ่านเข้าโครงการสหกิจศึกษา

หลังจากลงทะเบียนวิชาเตรียมสหกิจศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 ของชั้นปีที่ 4 แล้ว อาจารย์ที่ปรึกษาจะนัดนักศึกษาเพื่อให้คำปรึกษาเรื่องการหาเพิ่มสะสมผลงาน ประวัติส่วนบุคคลและสถานประกอบการที่นักศึกษาสนใจอีกครั้ง จากนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาจะมีหน้าที่ในการติดต่อสถานประกอบการและประสานงานในการสมัครงานของนักศึกษา อีกทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ของสหกิจศึกษาให้กับสถานประกอบการที่ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับสหกิจศึกษา ในสัปดาห์ที่ 14 จะมีการจัดประชุมนักศึกษา เพื่อชี้แจงรายละเอียดวิชาสหกิจศึกษา และเข้ารับการปฐมนิเทศซึ่งจัดขึ้นโดยศูนย์สหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ มหาวิทยาลัยกรุงเทพซึ่งจะจัดขึ้นในช่วงสัปดาห์ที่ 13-14 ก่อนปิดภาคเรียนที่ 1 หลังจากนั้นจึงเข้าปฏิบัติงานสหกิจตามเวลาที่กำหนด ตลอดทุกสัปดาห์ของการปฏิบัติงานนักศึกษาจะต้องทำรายงานการปฏิบัติงานประจำสัปดาห์ ส่งอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาสามารถติดตามงานรวมทั้งให้คำปรึกษาและเสริมความรู้ให้กับนักศึกษาได้อีกทางด้วย สำหรับในช่วงสัปดาห์ที่ 6-8 ของภาคเรียนที่ 2 นี้คณาจารย์นิเทศงานสหกิจจะเริ่มติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการและนักศึกษาในการนัดหมายเข้านิเทศงาน ณ สถานประกอบการ และสัปดาห์ที่ 13-14 ของการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา นักศึกษาจะต้องนำเสนอรายงานปฏิบัติงานสหกิจต่อสถานประกอบการเพื่อขออนุมัติ หลังจากนั้นนักศึกษาเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานสหกิจจะนำเสนอผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาแก่คณาจารย์และนักศึกษาที่สนใจ และเข้าปัจฉิมนิเทศเพื่อรับใบประกาศนียบัตรจากมหาวิทยาลัย ทำประเมินวิชาผ่านทางเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจจะส่งผลการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษารายบุคคลแก่นักศึกษาและสรุปรายวิชา รวบรวมข้อมูลเพื่อพัฒนาและปรับปรุงรายวิชาต่อไป

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

แนวทางในการพัฒนาการดำเนินโครงการสหกิจศึกษาในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม

การศึกษารูปแบบการจัดการสหกิจศึกษาในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม โดยศึกษาจากกรณีศึกษา ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพตามมาตรฐานสมาคมสหกิจศึกษาไทย (2552) เป็นการประเมินความสำเร็จของงานในด้านต่างๆ สภาพปัญหา โดยการสัมภาษณ์พนักงานที่ปฏิบัติงานจากสถานประกอบการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด และสังเกตการณ์จากการนิเทศงานรวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนรูปแบบการจัดการสหกิจศึกษา สำหรับหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต ของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การปฏิบัติวิชาชีพในปัจจุบัน

ภาพที่ 7 แสดงผลการประเมินการเรียนการสอนวิชาสหกิจศึกษา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

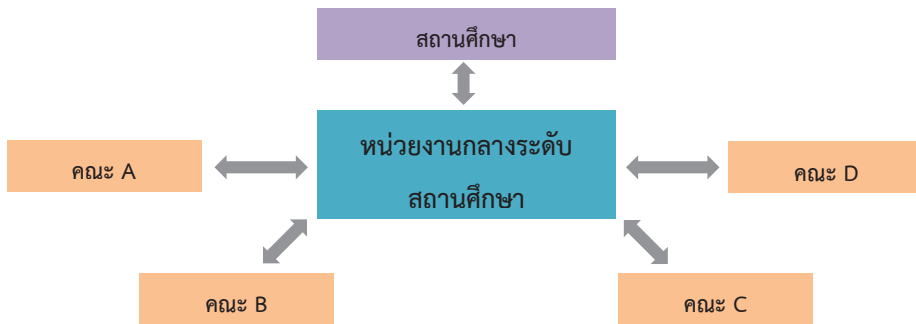
จากการประเมินผลการเรียนการสอนของผู้เรียนผ่านทางออนไลน์ (ภาพที่ 7) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 ถึง 2563 (ปีการศึกษา 2562 มีการเปลี่ยนแปลงการประเมินวิชาจึงไม่มีข้อมูล) โดยมีสัดส่วนนักศึกษาที่ทำประเมินทุกปี การศึกษาเฉลี่ยคิดเป็น 63% พบว่าการประเมินความพึงพอใจในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยโดยรวม เป็น 4.64) ประกอบด้วยวิชาที่เรียนและอาจารย์ผู้สอน สำหรับการประเมินตนเองของนักศึกษาเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ได้ จากการเรียนวิชานี้ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยโดยรวมเป็น 4.63) แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบ สหกิจศึกษามีส่วนในการสร้างความพึงพอใจให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้และความสามารถในการรวบรวมข้อมูล จากแบบประเมินผลการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาจากสถานประกอบการ การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานประกอบการ และคณาจารย์นิเทศ พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานสหกิจศึกษา สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาจากตัวนักศึกษาโครงการสหกิจศึกษา คณาจารย์นิเทศ (สัมภาษณ์, 10 มิถุนายน 2560) ได้ให้ความเห็นว่ารายวิชาเตรียมความพร้อมสหกิจศึกษานอกจากจะให้ความรู้ด้านการสัมภาษณ์งาน เทคนิคการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานและการทำงานเป็นทีมหรืออื่นๆ แล้ว ควรเสริมทักษะที่เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพทาง สถาปัตยกรรมด้วย ซึ่งไม่มีในเนื้อหาการสอนในหลักสูตร ได้แก่ ทักษะในการสร้างหุ่นจำลอง เทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์ ช่วยในการนำเสนองาน ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการก่อสร้าง เป็นต้น นอกจากนี้พบว่านักศึกษายังขาดการ ศึกษาหรือไม่เข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรของสถานประกอบการ เช่น ในสถานประกอบการที่มีขนาดเล็กนั้นจะ เน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นหลักเนื่องจากมีความใกล้ชิดกัน ทำให้นักศึกษาที่พูดน้อย ไม่ค่อยมีมนุษยสัมพันธ์ มีความเป็นส่วนตัวสูงจะไม่เหมาะกับสถานประกอบการประเภทนี้ เป็นต้น สอดคล้องกับความเห็นของหัวหน้าฝ่ายงาน ในสถานประกอบการ 1 (สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2562) เกี่ยวกับการรับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงานสหกิจศึกษาใน สถานประกอบการ

อีกทั้งหัวหน้าฝ่ายงานในสถานประกอบการ 2 (สัมภาษณ์, 25 กุมภาพันธ์ 2564) อธิบายไว้ว่านักศึกษาขาด การวางแผนงานที่เป็นระบบ การบริหารจัดการเวลา ความตรงต่อเวลา ทั้งยังขาดความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกอบ วิชาชีพทางสถาปัตยกรรม เช่น งานที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแบบต้องใช้ความรู้และความเชี่ยวชาญในโปรแกรม คอมพิวเตอร์ ได้แก่ โปรแกรม Autocad และ Revit ส่วนงานด้านการออกแบบจะเน้นการใช้โปรแกรม Sketchup Grasshopper หรือ Rhinoceros งานทางด้านงานนำเสนอเน้นการใช้โปรแกรม Photoshop Lumion งานที่เกี่ยวข้อง กับการควบคุมงานและก่อสร้างต้องใช้ความรู้ทางด้านวัสดุประกอบอาคารและการติดตั้ง รวมทั้งงานวิศวกรรมระบบ ประกอบอาคาร เป็นต้น

ผู้ประสานงานในสถานประกอบการ 3 (การสื่อสารระหว่างบุคคล [อีเมล], 5 พฤษภาคม 2564) ได้ให้ความคิดเห็นว่าประเด็นสำคัญที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสหกิจมากที่สุด ได้แก่ การที่นักศึกษาขาดแรงจูงใจ ความรักและความหลงใหลในงานสถาปัตยกรรม ขาดการกำหนดเป้าหมายในการประกอบวิชาชีพทำให้นักศึกษาเบื่อ ท้อแท้กับปัญหาความกดดันของเวลา เกิดล้มเลิกและละทิ้งถึงเกิดผลเสียต่อการปฏิบัติงาน

2. สถานศึกษาและหน่วยงานระดับคณะ การดำเนินงานสหกิจศึกษาของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพเป็นการดำเนินงานแบบสหกิจศึกษาทวิภาคี โดย วิจิตร ศรีสอาน และคณะ (2552) อธิบายว่าเป็นการร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการเท่านั้นไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ กลุ่มองค์กรเอกชน และสมาคมวิชาการหรือสมาคมวิชาชีพทั้งในด้านงบประมาณและนโยบายแต่อย่างใด (ภาพที่ 8) อีกทั้งมหาวิทยาลัยกรุงเทพได้จัดให้มีการบริหารและการจัดการสหกิจศึกษาโดยมีหน่วยงานกลางระดับสถานศึกษาได้แก่ ศูนย์สหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ (CCED) ขึ้นมาทำหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบการดำเนินงานสหกิจศึกษาโดยเฉพาะ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการเป็นประธาน

ภาพที่ 8 แสดงโครงสร้างการบริหารจัดการสหกิจศึกษาโดยหน่วยงานกลางระดับสถานศึกษา
ที่มา: ปรับปรุงเพิ่มเติมจากวิจิตร ศรีสอาน และคณะ (2552)

จากการสังเกตการณ์เกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการของนักศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ปัญหาที่พบได้แก่การขาดการสนับสนุนทางด้านงบประมาณและนโยบายที่เหมาะสมจากสถานศึกษา สำหรับหน่วยงานระดับคณะ คณาจารย์ และบุคลากรในสังกัดหน่วยงานก็ยังไม่ได้รับการสนับสนุนที่เพียงพอ เห็นได้จากตารางที่ 6 แสดงจำนวนนักศึกษาที่สมัครเข้าโครงการสหกิจศึกษาของภาควิชาสถาปัตยกรรมที่มีอัตราส่วนเฉลี่ยประมาณ 45% และมีแนวโน้มที่จะลดลงเรื่อยๆ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนนักศึกษาในโครงการสหกิจศึกษา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ปีการศึกษา	จำนวนนักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์	จำนวนนักศึกษาที่สมัครเข้าสหกิจ	อัตราส่วนของนักศึกษาที่เข้าร่วมสหกิจ (เปอร์เซ็นต์)	การเปลี่ยนแปลง
2558	37	22	59.46	0.00
2559	40	19	47.50	-11.96
2560	31	13	41.94	-5.56
2561	49	19	38.78	-3.16
2562	24	10	41.67	+2.89
2563	29	11	37.93	-3.74

เนื่องจากนักศึกษาในกลุ่มวิชาการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการออกแบบ กลุ่มงานทดลองทางสถาปัตยกรรม และกลุ่มศึกษาบริบทสภาพแวดล้อมของชุมชนเมืองและการอนุรักษ์พลังงานเห็นว่านักศึกษายังขาดความรู้ภาคทฤษฎีที่เพียงพอ หากนักศึกษาเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาจะทำให้ขาดเวลาเรียนในสถานศึกษาอีก 1 ภาคการศึกษา

3. สถานประกอบการ โดยส่วนใหญ่จะขาดพื้นที่ในการทำงานให้นักศึกษา บางครั้งนักศึกษาจะต้องใช้โต๊ะทำงานร่วมกัน และนักศึกษาจะต้องนำคอมพิวเตอร์วางตั้ง (Notebook Computer) มาใช้ปฏิบัติงานเพื่อป้องกันปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ ส่วนอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานต่างๆ จะมีการอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาได้อย่างเพียงพอ สำหรับสถานประกอบการขนาดใหญ่จะมีพื้นที่ที่ปรึกษารับผิดชอบ 1 คนต่อนักศึกษา 2-3 คน แต่ในสถานประกอบการขนาดเล็กจะมีการกระจายงานไปยังพื้นที่ที่ปรึกษาหลายคนขึ้นกับลักษณะงานในช่วงเวลาต่างๆ ของสถานประกอบการ แต่ก็จะมีพื้นที่ปรึกษาหลัก 1 คนคอยติดตามงานอยู่เสมอ

4. คณาจารย์นิเทศ และอาจารย์ที่ปรึกษา ภาควิชาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพจัดให้มีอาจารย์ผู้ประสานงานสหกิจศึกษาทำหน้าที่อาจารย์นิเทศและอาจารย์ที่ปรึกษาในคนเดียว โดยกำหนดให้อาจารย์ 1 ท่านดูแลนักศึกษา 10-15 คน ทำให้เกิดปัญหาความล่าช้าในการติดต่อประสานงาน และการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษารวมทั้งการนิเทศงานที่สามารถเพียงครั้งเดียวต่อภาคการศึกษา ทั้งยังมีอาจารย์ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรคณาจารย์นิเทศสหกิจศึกษาเพียงคนเดียว ทำให้เกิดผลเสียต่อการดำเนินโครงการในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

1. รายวิชาเตรียมสหกิจศึกษา ควรเสริมทักษะที่เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพทางสถาปัตยกรรมด้วย เช่น ทักษะในการสร้างหุ่นจำลอง เทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการนำเสนองาน ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการก่อสร้าง แบบทดสอบจรรยาบรรณทางวิชาชีพและความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม เป็นต้น

2. ให้ความสำคัญในการสัมภาษณ์นักศึกษาเข้าโครงการสหกิจ และการคัดเลือกสถานประกอบการที่เหมาะสมกับนักศึกษาให้มากขึ้น โดยอาจารย์ผู้พิจารณาควรมีความเข้าใจนักศึกษาและผ่านการสอนนักศึกษาอย่างน้อย 1-2 ภาคการศึกษา อีกทั้งสถานประกอบการควรจัดให้มีการสัมภาษณ์นักศึกษาร่วมด้วย เพื่อให้ได้นักศึกษาที่เหมาะสมจริงๆ

3. สำหรับกลุ่มวิชาที่ใช้เวลาในการศึกษาในสถานศึกษาไม่เพียงพอ ควรวางแผนให้มีการเปิดรายวิชาต่างๆ ในภาคฤดูร้อน เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาในกลุ่มวิชาสามารถสมัครเข้าโครงการสหกิจศึกษาได้

4. สำหรับปัญหาการขาดพื้นที่สำนักงาน หากสามารถจัดเตรียมพื้นที่ส่วนกลางแบบ Hot Desk หรือรูปแบบการจัดโต๊ะส่วนกลางในพื้นที่สำนักงาน ซึ่งเหมาะสมกับพื้นที่แบบสำนักงานแบบเปิดโล่งและมีความยืดหยุ่นในการทำงานและอิสระของพนักงานมากยิ่งขึ้นจะให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้คล่องตัวมากยิ่งขึ้น

5. ควรมีการกระจายภาระงานให้อาจารย์ทุกคนในภาควิชารับผิดชอบในการเป็นที่ปรึกษานักศึกษาสหกิจ และนิเทศงานคล้ายกับการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยมีอาจารย์ผู้ประสานงานสหกิจเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชา

6. สำหรับในปีการศึกษา 2563 และ 2564 ที่ผ่านมา พบปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้สถานประกอบการหลายๆ แห่งงดรับนักศึกษา มีผลให้นักศึกษาไม่สามารถหาสถานประกอบการในการปฏิบัติงานสหกิจได้ ภาควิชาสถาปัตยกรรมจึงใช้แนวคิดของการสร้างบริษัทจำลองเพื่อให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานคล้ายกับการปฏิบัติงานจริงที่สถานประกอบการ สำหรับบางแห่งที่อนุญาตให้นักศึกษาสามารถ

ปฏิบัติงานที่บ้านได้ (Work from Home) ภาคศึกษาก็จะเน้นการติดตามงานจากนักศึกษามากยิ่งขึ้น และการเสริมความรู้ด้านอื่นๆ ให้กับนักศึกษามากยิ่งขึ้น เช่น การทำคลิปวิดีโอบรรยายเรื่องการออกแบบอาคารสำนักงาน การออกแบบโครงสร้างและงานระบบสำหรับอาคารสูง หรือการจัดบรรยายออนไลน์เสริมความรู้ด้านอื่นๆ เพิ่มเติมโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น

7. การอภิปรายกลุ่มของนักศึกษาและอาจารย์ที่เกี่ยวข้องเห็นว่าควรจัดทำเพจเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่วิชาสหกิจศึกษาและสร้างเครือข่ายชั้นเรียนออนไลน์ เผยแพร่ผลงานของนักศึกษาสู่สาธารณะและประชาสัมพันธ์หน่วยงานและคณะ รวมทั้งเป็นแหล่งรวบรวมรายชื่อสถานประกอบการ ข้อมูลต่างๆ ทั้งยังใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคลของอาจารย์และนักศึกษาได้อีกด้วย ในส่วนนี้จะต้องอาศัยการสนับสนุนจากหน่วยงานกลางระดับสถานศึกษาทั้งด้านงบประมาณและนโยบายที่เหมาะสมของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ชัยวัฒน์ ลิ้มวัฒนานนท์. รองประธานบริษัท ดีไซน์ 103 อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด. (25 กุมภาพันธ์ 2564). สัมภาษณ์.
- นินสา สมสุข. เจ้าหน้าที่ประสานงานอาวุโส บริษัท แมกโนเลีย ควอลิตี้ ดีเวล็อปเม้นต์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด. (5 พฤษภาคม 2564). อีเมล.
- ปรีชญา โรจน์ฤตการ. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (10 มิถุนายน 2560). สัมภาษณ์.
- พรพรหม แม้นนนทรรัตน์. (2558). พัฒนาการการปรับปรุงรายวิชาการฝึกงานสถาปัตยกรรม ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วารสารวิชาการสถาปัตยกรรมศาสตร์, 64 (1), 105-120.
- พีระกัญญา สุขโพธารมณ. (2555). การจัดการเรียนการสอนวิชาเตรียมสหกิจศึกษากับความพึงพอใจของนักศึกษา. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, 7 (16), 144-158.
- วรจิตร สนั่นนาม. สถาปนิกอาวุโส บริษัท ดีไซน์ 507 จำกัด. (21 พฤษภาคม 2562). สัมภาษณ์.
- วิจิตร ศรีสอ้าน และคณะ. (2552). ประมวลสาระชุดฝึกอบรม สหกิจศึกษา มาตรฐานและการประกันคุณภาพการดำเนินงานสหกิจศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครราชสีมา. สมาคมสหกิจศึกษาไทย.
- วิมลสิทธิ์ ทรายางกูร. (2547). บูรณาการสู่นวัตกรรม : การเปลี่ยนแปลงรูปแบบในกระบวนการสถาปัตยกรรมในสังคมแห่งการแข่งขัน. วารสารวิจัยและสาระสถาปัตยกรรม/การผังเมือง (JARS) 2 (2), 85-100.
- ศูนย์สหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ (2548). คู่มือสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2547). คู่มือสถาปนิก 2547. กรุงเทพฯ: บริษัท ทีทีเอฟ อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด.
- สมาคมสหกิจศึกษาไทย. (2552). มาตรฐานและการประกันคุณภาพการดำเนินงานสหกิจศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. นครราชสีมา. สมาคมสหกิจศึกษาไทย.
- อัจฉราพร โชติพิถกษ์. (2555). การพัฒนารูปแบบการจัดการสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทชั้นปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

